

Til: post@nfi.no

Att: mette.tharaldsen@nfi.no

Dato: 18.08.2025

Høringssvar fra Norske filmregissører – Felles nordisk bærekraftstandard

Først og fremst vil vi takke NFI for muligheten til å komme med innspill til forslaget om innføring av en felles nordisk bærekraftstandard for film-, tv- og serieproduksjoner..

Norske Filmregissører (NFR) arbeider for norske regissørers kunstneriske og økonomiske interesser. Vi representerer rundt 420 medlemmer som jobber innen alle sjangre og formater innenfor film-, TV-, kortfilm-, dokumentarfilm-, kunsthjelp- og drama-feltet. Vårt mål er å opprettholde regissørens kunstneriske rettigheter, opphavsrett, samt juridiske og økonomiske interesser i Norge. Vi jobber for å forbedre standarden i bransjen, bedre levekårene for regissører, og øke eksponeringen for regissører både i bransjen og samfunnet generelt.

Norske filmregissører representerer aktører i det skapende leddet i norsk filmproduksjon – kunstnere som daglig arbeider med å formidle historier, fra ulike perspektiver og med ulike estetiske uttrykk som beriker samfunnet. Vi er dypt engasjert i det grønne skiftet og anerkjenner behovet for å redusere klimaavtrykket i vår sektor. Samtidig må dette skiftet gjennomføres med klokskap og respekt for de kunstneriske og strukturelle realitetene som preger vår bransje.

En bransje under press

Det norske produksjonslandskapet er i dag preget av betydelig nedgang i antall film-, serie og til dels TV-prosjekter. Strømmemarkedet og tradisjonelle kringkastere har i ulik grad trukket seg tilbake eller redusert sitt engasjement som sentrale investorer i norsk innhold spesielt innen fiksjonsdrama, og mange produksjoner står i fare for å ikke bli realisert og / eller nedskalert. I en slik situasjon er det avgjørende at nye krav – selv med gode intensjoner – ikke ytterligere svekker produksjonsgrunnlaget. Kostnadsdrivende tiltak må innføres gradvis og med støtteordninger som sikrer både økonomisk og ikke minst **menneskelig bærekraft**. Dette også med tanke på hvilke konkurransevridende konsekvenser slike tiltak vil ha mot produksjoner lagt til utlandet.

Kunstnerisk frihet og yringskultur

Film er ikke bare underholdning – det er ytring, refleksjon og kunst. Det er også en del av vår demokratiske motstandskraft. En bærekraftstandard må derfor utformes slik at den ikke begrenser kunstnerens frihet til å velge fortelling, format, sted eller uttrykk, spesielt i et langstrakt land som Norge hvor vi f.eks. er avhengig av transport over lange distanser. Tiltak som indirekte styrer innhold eller produksjonsform, kan få utilsiktede konsekvenser for yringsfriheten og det kulturelle mangfoldet.

Noen viktige prinsipper for videre arbeid:

Vi anbefaler følgende før standarden implementeres:

- **Proporsjonalitet og fleksibilitet**
Én standard passer ikke alle. Spesielt dokumentarfilm, kortfilm og lavbudsjettsproduksjoner må kunne møte kravene på en måte som er tilpasset deres rammer. Den foreslåtte grenseverdien på 50.000 euro vil i praksis omfatte nesten alle produksjoner, og bør derfor revurderes til en langt høyere terskel.
- **Heller incentiv og premiering enn sanksjoner.** Vi ser heller at produksjoner som oppnår gode resultatmål premieres med ytterlige tilskudd, enn at produksjoner som ikke klarer å nå alle mål straffes.
- **Gradvis innføring uten sanksjoner**
Den første fasen må være veiledende og læringsbasert. Dette vil gi rom for tilpasning og dialog, og sikrer at tiltakene ikke rammer små og uavhengige produksjoner uforholdsmessig hardt.

- **Støtteordninger for bærekraftiltak**

Kostnader knyttet til bærekraftskordinator, klimaregnskap og rapportering må kunne dekkes gjennom egne tilskudd. Uten dette risikerer vi at tiltakene fører til færre produksjoner – ikke grønnere.

- **Datainnsamling før sanksjoner**

Før det innføres bindende krav, må det foreligge solid innsikt i klimaavtrykket fra ulike produksjonstyper i feltet. Dette krever en nasjonal kartlegging og analyse, slik at mål og tiltak blir realistiske, rettferdige og oppnår de mål de er satt å nå og at man på bakgrunn av disse data kan foreta en grundig konsekvensanalyse som også tar inn over seg negative utslag enn innføring av tiltak kan ha på produksjoner. Her bør kunstnerisk kvalitet, mangfold og menneskelig bærekraft også måles.

- **Skaperleddet må inkluderes**

Regissører og manusforfattere må ha **en reell plass** i utformingen og revisjonen av standarden. Kunstnerisk frihet og yringskultur må være en integrert del av vurderingsgrunnlaget.

Konkrete kommentarer til høringsforslaget

1. **Kunstnerisk frihet**

Standardens krav må ikke begrense valg av innspillingssted, reise eller manusets eller regifaglige valg som er knyttet til kreative premisser uten at dette bygger på konkret miljødata og reelle effekt- og ikke minst konsekvens- vurderinger.

2. **Styring og revisjon**

Skaperleddet må være representert i styringsorganene for NES. Kunstnerisk frihet må vurderes som en demokratisk verdi på linje med miljøhensyn.

3. **Innføringsfase**

Vi støtter en innledende fase **uten sanksjoner**, men denne må være lang nok til å gi bransjen tid til å tilpasse seg og bidra til videreutvikling av kravene, og at vi evt. kan justere for utilsiktede konsekvenser av nye krav til produksjonene.

4. **Bærekraftskordinator**

Rollen er viktig, men må kunne kombineres med andre funksjoner i mindre produksjoner. Kostnaden må kunne dekkes gjennom støtteordninger.

5. **Klimabudsjett og verktøy**

Verktøyene må være gratis, tilgjengelige på norsk, og tilpasset norske produksjonsforhold.

6. **Insentivordningen**

Utenlandske og norske produksjoner som mottar insentivmidler må også rapportere på bærekraft og etterleve de samme krav som andre produksjoner i Norge.

Avslutning

Norske filmregissører støtter målet om en grønnere bransje. Men, vi minner om at kunstnerisk frihet, kulturelt mangfold og ikke minst menneskelig bærekraft er like avgjørende for samfunnets utvikling som miljøtiltak. Det er en tøff situasjon bransjen og også på et overordnet nivå samfunnet befinner seg i nå med svikt i finansiering, dyrtid og krig i Europa. Det er derfor spesielt viktig i å se på konsekvensene til de nye tiltakene. Vi oppfordrer NFI til å sikre bred medvirkning fra kunstnerorganisasjoner og til å bygge standarden på solid innsikt og realistiske produksjonsvilkår i den norske bransjen.

Med vennlig hilsen,

Leiv Igor Devold

Forbundsleder

Norske filmregissører